

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. XIII. Perfectionem Christianam posse etiam in militia inueniri: &
Religiosum Statum cum tribus suis votis: Paupertatis, Castitatis, &
obedientiæ, in Ordinibus militaribus ad eam iuuare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

DE I bel.
lum.
1. Reg. 17.
47.

2. PAR. 20.1
17.

do ei milites dixerunt: *Quomodo poterimus pauci pugnare contra multitudinem tantam, & tam fortem, & nos fatigati sumus ieiunio hodie? Et ait Iudas: Facile est concludi multos in manus paucorum: & non est differentia in conspectu Dei cæli liberare in multis, & in paucis; quoniam non in multitudine exercitus victoria belli, sed de celo fortitudo est. Ipsi veniunt ad nos in multitudine contumaci, & superbia, ut disperdant nos, & uxores nostras, & filios nostros, & ut spoliemur nos; verò pugnabimus pro animabus nostris, & legibus nostris: & ipse Dominus conteret eos ante faciem nostram.* Hæc dixit Iudas Machabæus, nec irrita fuit eius fiducia. statim enim insignem consecutus est victoriam, & postea multas alias: eas omnes DEO tribuens, eò quod (ut supra dicebamus) DEI esset bellum: cum ex zelo legis eius suscipitur, & fiducia in ipso collocatur. Idemque dixit Propheta quidam exercitui Regis Iosaphat: *Nolite timere, nec paucis hanc multitudinem: non est enim vestra pugna, sed DEI. Non eritis vos, qui dimicabitis, sed tantummodo confidenter stete, & videbitis auxilium Domini super vos.*

CAPUT XIII.

PERFECTIONEM CHRISTIANAM POSSE ETIAM IN MILITIA INVENIRI: & Religiosum statum cum tribus suis Votis: Paupertatis, Castitatis, & Obedientia, in Ordinibus militariis, ad eam iuvare.

2. 2. 7. 40.
4. 1.

VENI AD MODUM ad Principes, tanquam officium proprium, spectat: *institiam* administrare, & Iudices constituere, qui ipsorum autoritate illam administrant; & hoc nomine possint gladio ipso punire delinquentes & reos, qui pacem Reipublicæ perturbant: ita (ait Sanctus Thomas) ad eisdem Principes pertinet, ob autoritatem & potestatem publicam quam habent, regnum suum *armis* propugnare; Ducesque & strenuos ac præclaros alios viros constituere: qui exercitus dirigant, ac gubernent; eisdem contra suos hostes pugnent. Quamvis autem hoc ipsum procul videatur distare à perfectione Christiana, quæ proficitur di-

lectionem

lectionem inimicorum; & benefacere ijs, qui male nobis faciunt: ac suppositi hominum malitia, & iniustitijs ac iniurijs, quibus violenter afficiunt innocentes, necessarium est bellicum exercitium ad puniendos rebelles, reprimendos tumultuantes, Iustos ab iniurijs liberandos, & omnes in Republica continendos & conferuandos in pace.

Hoc autem non est alienum à perfectione, quam ipse Christus Dominus docuit, siquidem ipsemet Deus illud inter alia cognonima sibi accipit, ut vocetur *Deus Sabaoth* siue exercituum: ipsius enim *authoritate* illi congregantur; ipsius *fortitudine* pugnant; ipsius *potentia* vincunt; eius demique *Angeli* vocantur etiam *Principes exercituum Domini*, & veniunt in auxilium militantium, & ex ipso cælo arma illis mittit, quibus pugnare valeant. Quemadmodum euenit insigni illi Duci *Iuda Machabæo*, cui *Ieremias* Propheta in somnis apparens dedit gladium aureum dicens: *accipe Sanctum gladium, munus a Deo, in quo decies aduersarios populi Israel.* Cum igitur *gladius* dicatur *Sanctus*, sanctè quoque eo licebit vti; & Sanctus esse potest, qui illum gestat, si ad tuendam & propugnandam iusticiam cum eo pugnet. Dicitur autem *aureus*, ut intelligatur non aduersari charitati; quæ potius illum exacuit, exornat, & agit: quia non vitiosa vindicta, neque odio iniquo, sed perfecto ferit: quod oritur ex *amore Dei*: cuius hostes deuastare intendit, eò quod non possit *alia via* eos perducere ad id, quod est iustum, & Creatoris voluntati conforme.

PRÆTEREA non potest non esse sanctum exercitium illud, quod Deus *prodigijs* approbat, magnisque *premijs* remunerat. Scimus autem, ipsum tam populo in *veteri* testamento, quam Christianis in *noño*, prodigijs *victorias* dedisse; magnisque *favoribus* Duces ipsos profecutum: qui pugnantes zelo eius honoris propugnandi, eiusque mandatis obtemperandi eas obtinuerunt.

Et ipsemet Dominus assistentiam & protectionem suam promisit, hoc titulo & nomine pugnantibus: ad significandum placere sibi eorum exercitium: ut apparet ex ijs, quæ dicuntur in Deuteronomio: *b Si exieris ad bellum contra hostes tuos; & videris equitatus & currus, & maiorem quam tu habearis, aduersarii exercitus multitudinem; non timebis eos, quia Dominus Deus tuus tecum, est qui eduxit te de terra Egypti. Appropinquante autem iam praelio, stabit Sacerdos ante aciem, & sic loquetur ad populum: Audi Israel; vos hodie contra inimicos vestros pugnam commutitis, non pertimescat cor vestrum, nolite metueri, nolite cedere, ne formidetis eos: quia Dominus Deus vester in medio vestri est, & pro vobis contra aduersarios dimicabit, ut eruat vos de periculo. Si igitur DEVS pugnantibus adest, pugnatque cum eis certum est, placere ipsi talem pu-*

Nulla non
impedunt
perfectio
nam.

1.

Bella à
Deo.

2. Mac. 15.

1. 6.

Gladius
Sanctus &
aureus.

2 Num. 15.

2.

Ribadenei-
ra 1. 2. de
Princip.
cap. 42.

Prodigia &
premia bel-
lorum.

b Deut. 20. 1.

gnam; & pugnantes sicut oportet, posse sanctitatem & perfectionem cupitam obtinere.

3.
Perfectio in
omni statu.
Ep. ad Bonif.
S. I. h. supra

Multi mil-
ites sancti
& marty-
res.

Legio ful-
minatrix
& Thebeo-
rum.

4.
A charitate
potest impe-
rari.

23. q. 1. c. A
pud. ex S.
Augustino.
Gen. 14. 21
Abrahami
bellum.
Lib. 1. de A-
brah. ca. 3.

Misericor-
dia sit sine
humano
lucro.

OMNIA enim opera Dei sunt *perfecta*: & in eis communicat perfectio-
nem, sequentibus diuinam ipsius voluntatem, ac directionem, per ipsam il-
lis præscriptam. Et re ipsa eam communicauit multis valde excellenter,
quales fuerunt Iosue, Dauid, Iosias, & sancti alij Reges. Ex quo infert San-
ctus Augustinus: neminem debere existimare, exercitium hoc alienum esse
à sanctitate & perfectione, quam Christiani profitentur, cuius signum ap-
paruit in primæua Ecclesia: in qua militiam profitentium sanctitas ad e-
d fulgebat, vt per eos Deus ederet clarissima & stupenda *prodigia*; & ex eis val-
de insignes *martyres* sibi eligeret. Prioris testimoniū præbet præclara illa ac
decantata *legio*, quæ *fulminatrix* appellabatur, quæ suis orationibus impetra-
uit tonitrua & fulmina è cælo, quæ valde hostes terruerunt. Posterioris ve-
rò testimoniū præbet legio illustrissimorum *Thebeorum*, qui vt fortitudi-
nem suam ostenderunt, in Republica armis defendenda: ita voluerunt ean-
dem ostendere, offerendo *proprias vitas* pro fide ac Religione Chri-
stiana.

Huc accedit, quod sæpè ipsamet *charitas*, in qua perfectionis Christianæ
substantia consistit, ad medium hoc belli adhibendum, *impellat*: siue *in fine*
nomine, vt Respublica defendatur; siue *misericiæ*, vt liberentur, qui op-
primuntur iniuste. Quare, si tale medium assumatur absque *ambitionis* ad-
mixtione, qua mundi huius gloria quæretur; aut *cupiditatis*, qua velit pa-
trimonium suum nouis prouincijs amplificare, facile poterit esse perfe-
ctum.

PRÆCLARISSIMUM in hac materia exemplum fuit Patriarchæ A-
braham in illa pugna, quam aggressus est ex mera charitate, vt Regem So-
domorum liberaret: qui cum se vidit libertati restitutum, in signum ani-
mi grati, ob insigne beneficium acceptum dixit Abrahamo: *causa mibi ani-
mas, cetera tollet tibi*. Qui tamen respondit excelso & generoso animo:
*leo manum meam ad Dominum Deum excelsum. possessorem cæli & terræ. quod a
filio subtegminis vsque ad corrigiam caligæ non accipiam ex omnibus, quæ tua sunt*
vt sic ostenderet, (quemadmodum Sanctus Ambrosius perpenderit) se non
exiuisse ad illud bellum ob aliquod suum *lucrum*, aut commodum: sed
pure ex zelo *charitatis*. Et quamuis iure potuisset sibi *retinere*, quæ in
bello iusto acquisuerat; & præcipue cum Rex ipse ea illi offerret: noluit
tamen hoc iure vt; sed ijs ea reddere quorum prius fuerant, magnas sibi di-
uitias reputans, quod *misericiam* cum captiuis fecisset, dicens, se
nolle ditari ex rebus hominum ad eum indigentium. Quo exemplo Prin-
cipis docuit zelum, quo debeant necessitatibus subuenire, iniuste op-

prell-

professorum : non solum quando lege iustitiae, & ratione officij sui ad id tenentur; sed aliquando etiam, quando sola id lex *charitatis* dicitur: non quaerant *lucrum*, aut commodum ab hominibus, sed ab ipso Deo. copiosam *expensarum* suarum solutionem reputantes: quod ipsi *miser cordia* vti possint.

§. I. Religionem paupertate Spiritus, Castitate, & Obedientia perfectionem hanc adiuvare.

ULTIMA praedictorum probatio sumitur ex eo, quod Sacra Religionis virtus receperit etiam in se bellica exercitia; exaltando & consecrando illa, tribus suis solemnibus paupertatis, Castitatis, & Obedientiae votis, quibus disponuntur homines ad heroicos fortitudinis actus in eo exercendos. Nam Catholica Ecclesia, quae ab Spiritu sancto regitur, ne in rebus ad bonos mores fidelium spectantibus aberraret, eas religiones instruit, quas *Militares* appellamus, militiae exercitijs dedicatas. Quod (vt Sanctus Thomas probat) est opus perfectionis; quia non fit ob inanem aliquem huius mundi finem sed ob diuinum cultum, & honorem, ad Fidem dilatandam, aut defendendam; aut tuendum commune Reipublicae Christianae bonum.

Et quoniam Religio status est perfectionis, ad eam procurandam institutus & consecratus; (quemadmodum postea videbimus) ideo Religiosi, huius militiae professores possunt esse perfecti, implentes sui status obligationes; & trium votorum, in quibus ille fundatur: quae mirifice respondent ei, quod in bello iusto quaeritur. Nam paupertas Spiritus, Castitas, & Obedientia remouent tria illa maxima impedimenta, quae illud exercitium secum adfert: *cupiditate* scilicet, *sensualitatem*, & *falsam libertatem*; efficiunt vero tria bona magni momenti: quia euellunt radices merus ac *timiditatis*, quae solent hominem inuadere in *mortis* periculis; repellunt quoque nimias curas & *affectiones* quae ipsum *cor* post se trahunt; nec permittunt suis attendere exercitijs; *intentionem* quoque purificent, vt non tendat in aliquam finem huius mundi; sed in finem Christianum tantum, & perfectum in eum modum, quo de Machabaeis dicitur: *erat pro vxoribus & filiis, utemque pro fratribus & cognatis minor sollicitudo; maximus vero & primus pro sanctitate, timor erat templi, & pro conseruanda puritate suae legis ac religionis.*

Hoc Ipsum licet animaduertere in ijs, quae Deus noster in Deuteronomio iubeat: vt qui aliqua re his virtutibus contraria laboraret

Religiones
Militares.
2.2. q. 188.
4.3.

Vocantur
in bel-
lis.

22. Mach. 1.
18.

b 2. Deu. 20

s-

non proficisceretur ad bellum: b *Quis est homo, qui adificauit domum nouam, & non dedicauit eam? vadat, & reuertatur in domum suam: ne forte moriatur in bello, & alius dedicerit eam. Quis est homo, qui plantauit vineam, & necdum fecit eam esse communem, de qua uesci omnibus liceat? vadat & reuertatur in domum suam: ne forte moriatur in bello, & alius homo eius fungatur officio. Quis est homo, quid despondit uxorem, & non accepit eam? vadat & reuertatur in domum suam, ne forte moriatur, in bello, & alius homo accipiat eam. Quis est homo formidolosus, & corde pauido? vadat & reuertatur in domum suam ne pauere faciat corda fratrum suorum, sicut ipse timore perterritus est: hoc totum iubebat*

Cupiditas.

Deus in exercitu proclamari: designans eos, qui ad bellum apti non erant, eò quod illis animus, & vera fortitudo deesset: aliqui ob temporales possessiones, quarum inordinata cupiditate laborabant, quales esse solent, qui domum aedificarunt, & vineam plantarunt, nec tamen eius fructus degustarunt: nam cum multum in ea laborauerint, valde cupiunt eius fructibus uti. Alij ob inordinatam ad carnis voluptates propensionem, quales esse solent sponsi, antequam matrimonium concludant. Alij ob inordinatum uitae suae desiderium, unde ingens timor oritur eam amittendi. Constat etiam manifestissime, his tribus vitijs, valde perturbari exercitus, & causam esse, cur succumbant, vitamque amittant, qui se illis dedunt.

Voluntas.

Timor.

I.

c Iosu. 7. 1.

CUPIDITAS effecit, vt c *Achan* aliquid in expugnatione Iericho auferret, ob quam causam in proximo congressu exercitus amisit victoriam: & in exercitu *Machabaorum* occisi sunt aliqui milites, quos cum vellent tradere sepulturae, d inuenerunt, sub iuncijs interfectorum de donarijs Idolorum, a quibus lex prohibebat Iudeos: & addit Scriptura: omnibus manifestum factum esse, ob hanc causam eos corruisse. Haec detrimenta impedit paupertas Spiritus, quae euellit cor ab omni genere cupiditatis, maxime cum est voto confirmata. dico autem paupertatem Spiritus: nam coacta, & inuita, potius solet auaritiam augere, & militum corda in bello ad furta & rapinas impellere. Qui tamen, si Spiritu sint pauperes, sunt vere fortes ac magnanimi ob contemptum rerum terrenarum: nec pugnant, vt acquirant bona temporalia; nec timent illorum iacturam facere; nec iniuriam alicui inferunt, vt talia consequantur: & eò direxit Sanctus Ioannes Baptista documentum datum militibus interrogantibus, quid faciemus & nos, vt salui esse possimus? dixit enim illis: e neminem concutiatis, neque calumniam faciatis: & contenti estote stipendius vestris: neque specie aut praetextu necessitatis quaeratis vobis per

d 2. Mach. 12. 40.

Paupertas Spiritus solit cupiditatem.

c Luc. 3. 14.

malum

malum aliquod medium vestram sustentationem. Supponit autem Sanctus ræcurfor: debere Principes *stipendia* suis militibus soluere, quibus se sustentent: alioquin periculo eos exponunt, alimenta sua quærendi quacunque ratione possint; etiam cum iniuria proximi. Nam (vt optimè dixit Cassiodorus) *famelicus* exercitus non potest esse militari disciplinæ subiectus: semper enim sibi persuadet, quòd possit vi & armis rapere quod sibi deest. Quod quamuis licitum sit ab inimicis accipere, contra quos iustum geritur bellum: non tamen licet ab amicis, & socijs. Ac propterea DEVS præcepit, & filios Israel transeuntes per terminos amicorum, d *emere cibos ab eis pecunia, & aquam emptam bibere.*

VITIUM quoque luxuriæ & libidinis valdè nocet exercitibus; quia deserit DEVS carnales huiusmodi homines, punitq; priuans eos victoria, quam præ manibus habebant. Benè hoc nouerat impius ille *Balaam*, cum aduertens se non posse populo Israel maledicere iuxta votum Balac Regis Moabitarum; e *consuluit* illi, vt mitteret elegantes fæminas ad exercitum Israel, quæ illum ad libidinem & idololatriam prouocarent; sic enim fore, vt certò periret. Et quis inuictum aliàs *Holofernis* exercitum vastauit, & spiritus eius superbos compressit, nisi affectus luxuriosus in Iudith? propter quem statuit DEVS, vt egregia illa & strenua mulier *abscinderet caput eius: casta enim mulier fortior est viro inhonesto.*

CONTRA hoc periculum dirigitur castitatis *votum*, siue firmum eam seruandi *propositum*, quia ostendit animi sui fortitudinem in exercitum passionum suarum, a quibus oppugnatur: vt sic victoriam de externis hostibus referat: *prima enim victoria disponit ad secundam* obtinendam.

Nec vacat mysterio, quod in scriptura diuina eadem phrasi & modo loquendi, *gaccingi* scilicet & *hpræcingendi*, significetur virtus Castitatis, & promptitudo ad pugnam. Vt intelligatur, quòd *gladius*, qui ad *cingulum* appenditur, prius debeat *propria* carnis stimulos & insultus domare, quàm *hostium*, qui exterius nos oppugnant, & hoc ipsum Dauid insinuauit, cum dixit: *Deus qui præcinxit me virtute: & posuit immaculatam viam meam; qui perfecit pedes meos tanquam ceruorum, & super ex: elsa statuit me: qui docet manus meas ad prælium, & posuit ut arcum arcum brachia mea.* Sint igitur milites castitate *præcincti*, & ambulent per viam puritatis immaculatam: & DEVS illis dabit veloces *ceruorum pedes*, non ad *fugiendum*, sed ad *aggrendendum*, cum *brachibus arcibus*, & manibus robustis ad pugnandum, & vincendum.

TERTIUM vitium exercitum valdè perturbans, est nimius *timor mortis*, qui fugere cogit ex pugna, cum defectu & nota fidelitatis, & *obedientia*, quam ipsa militia requirit, quæ obligat militem vt vitæ populus iacturam subeat, quàm suam deserat stationem, aut ijs desit, quæ ipsi

*Stipendia
soluenda.
Vide Ribad.
lib. 2. c. 43.*

d Deut. 2. 6.

2.
Castitas à
luxuria li-
berat.
c Num. 24.
14. & c. 25. 1
Apoc. 2. 14.

f Iud. 12. 16
g c. 13. 10.
casta mu-
lier fortior
impuro viro
g 3. Reg. 20
11.
h Luc. 12. 35

i Psal. 17. 33.
Gladius à
cingulo cur-
pendat.

3.
Obedientia
mortem
contemnit.

Timor vi-
rum dede-
cet.
k. 1. Mach. 9
10.

Prov. 21. 28.

incumbunt, magnum sibi reputans *dedecus*, indicia dare *timiditatis*, aut fugæ, vt mortem euadat. quemadmodum protestatus est strenuus ille Dux Iudas *Machabæus*, qui consulentibus militibus fugam, intrepidè respondit: *absistam rem facere, vt fugiamus ab eis: Et si appropiauit tempus nostrum, moriamur in virtute propter fratres nostros, & non inferamus crimen gloria nostra.* Sed hæc ipsa obedientia adedò ingenua, excelsior adhuc fit ab obedientia religiosa. quæ offert se ad obediendum: quemadmodum ipse Dux IESVS CHRISTVS factus fuit obediens vsque ad mortem, & quidem crucis: quando id cedit, & necessarium est in bonum Reipublicæ; & suorum proximorum: adiuuantibus se mutuo *obediencia & fortitudine*, vt victoria obtineatur, de qua obedientia & illud Salomonis intelligitur: *vt obediens loquetur victoriam.* titur autem verbo *loquendi*, vt intelligatur, quod opera obedientia faciant *verba esse vera*; & cum oblectatione institui sermonem de victorijs, quas laboribus suis obtinuit,

CAP. XIV.

*VARIA MEDIA FORTITVDINEM ET FIDVCIAM
in Deum conseruandi, in varijs gubernationis & militiae e-
uentis: & quid sit in Reipublica calamitati-
bus faciendum.*

MPONAMVS tandem huic Tractatui finem, varijs *medijs* allatis, ad conseruandam & augendam Fortitudinem, & in DEO confidentiam, tam in gubernatione, quam in militia, & in varijs euentis: quæ interdum sunt valde diuersa. Accipiemus autem exemplar clarissimorum *Machabæorum*, quorum *Fortitudo & Fiducia* adiunctas etiam habuit heroiças alias virtutes.

PRIMA fuit **ORATIO**, & recursus ad **DEVM** in omnibus aduersis, & periculis: nam ipsa net **FIDV CIA** requirit orationis exercitium, ad speratum auxilium impetrandum; nam **ORATIO & FIDV CIA** illud impetrant. Et hæc oratio fuit Machabæis adedò continua, vt semper, antequam a *pugnans* inirent, clamarent feruentibus orationibus in cælum: ad quod *Dux* milites

Fortis

Fiducia

Augetur.

I.

Oratione.

Premissa.

a 1. Mach. 4.

30.

exhor-